

Lidé, kteří sázejí stromy

Matěj Forejt

Předměty: výtvarná výchova, literatura, zeměpis

Průřezová témata: environmentální výchova

Věkové zařazení: druhý stupeň ZŠ

Časová dotace: variabilní, lze realizovat jako jednorázovou aktivitu i dlouhodobější (např. jednoměsíční) projekt

Pomůcky: technika pro sledování filmu, výtvarné potřeby

Anotace

Film Frédérica Backa *Muž, který sázel stromy* natočený podle literární předlohy Jeana Giona vypráví příběh člověka, který dokázal svou vytrvalou činností proměnit nehostinné prostředí v místo příjemné k životu. Projekty, které zohledňují potřeby i pocity jedince a přinášejí také do městského prostředí zeleň, ale neznáme jen z literární fikce. S inspirací nikdy nedokončeným krajinářským projektem umělkyně Magdaleny Jetelové se navržená lekce zaměří na nápady, kterými člověk může sobě i ostatním vytvořit zdravější a příjemnější životní prostředí.

Cíl

Náměty z literatury, ale i realizace z oblasti výtvarného umění či urbanismu vedou žáky k formulaci vlastních vizí města vstřícného k lidem a zároveň je inspirují k jejich realizaci.

Průběh

- Základním ideovým východiskem pro lekci je kniha *Muž, který sázel stromy* Jeanna Giona, popř. jeho stejnojmenná filmová adaptace režiséra Frédérica Backa. Lekci je proto optimální započít četbou knihy (např. na pokračování před samotnou realizací lekce) či jejího úryvku, anebo projekcí filmu (na tu je potřeba cca 30 minut).

- Kromě literární fikce seznámí pedagog v úvodu lekce své žáky také s konkrétními realizacemi (či jejich nerealizovanými návrhy), které se snaží vytvořit prostředí vstřícnější k životu jednotlivce i ke společnému setkávání lidské komunity. Příkladem je např. zčásti realizovaný landartový projekt výtvarnice Magdaleny Jetelové, který navrhla pro pražské Jižní město v roce

1983 [www.artlist.cz/dila/projekt-jizni-mesto-2491]. Využít lze ale také jiné příklady z bližšího či vzdálenějšího okolí.

- Na základě inspirace literární fikcí a realizovanými i nerealizovanými uměleckými či urbanistickými projekty a po jejím prodiskutování v kolektivu se přistoupí k práci ve větších skupinách. Každá ze skupin bude pracovat s velkoformátovou mapou jednoho z několika konkrétních míst v okolí školy. (V závislosti na časové dotaci si mohou žáci mapu vyrobit sami, anebo ji dostanou již vyrobenou od pedagoga. Každá skupina přitom pracuje s jiným místem.)
- Žáci ve skupinách prodiskutují, co mají na konkrétním místě rádi a sepišou několik jeho pozitiv.
- Poté žáci stejným způsobem prodiskutují negativa tohoto místa a pokusí se navrhnout několik konkrétních kroků, kterými by se dala napravit. Tyto zásahy pak zanášejí v podobě vlastních kartografických symbolů do mapy.
- Poté odprezentuje každá ze skupin svůj návrh celému kolektivu.
- Na závěr je ve třídě uspořádána architektonická soutěž, kdy po společné diskuzi kolektiv hlasováním či bodováním vybere od každé skupiny jeden projekt, který by bylo nejpřínosnější uskutečnit.
- Je-li možné tuto aktivitu realizovat formou dlouhodobějšího projektu, lze poté v dalších hodinách např. i v kooperaci s vyučujícími dalších předmětů (výtvarná výchova, dílny) upravit školní či přilehlé obecní pozemky na základě vytvořených návrhů – tedy např. osazením vlastních laviček z palet, zasazením stromu, vytvořením tůňky na dešťovou vodu apod. Žáci tak posléze budou mít možnost na vlastní kůži pocítit pozitivní vliv těchto drobných úprav na prostor v okolí jejich školy.

Hodnocení

Je-li potřeba výstupy z lekce ohodnotit, v žádném případě takovému hodnocení nesmí být podrobeny estetické či formální kvality výtvarných prací či map. Hodnotit lze aktivní přístup v diskuzi nebo nasazení, se kterým se žáci a žákyně snaží hledat nové pohledy na známou realitu či přicházet s inovativními řešeními.